

Per.
Lat
020

Prodit Budapestini, I. Verpeléti-út 22. decies in anno.
Pretium praesolvendi annum 4 pengő 80 fillér.

Megjelenik Budapesten, I. Verpeléti-út 22. tízszer egy
évben. Előfizetési ára évi 4 pengő 80 fillér.

Duodecim anni menses.

Annus Romani ad cursum¹ solis accomodavere² mensibusque lunaribus usi sunt. Annus suum Romulum decem tantum fecisse mensium, quorum primus Martius fuerit, satis constat. Quibus decem mensibus Numa Pompilius duos alios adiecit, Ianuarium scilicet et Februarium, cum Romuli annum nec solis, nec lunae cursui congruere cerneret.

Mensis Ianuarius, a quo nunc annus incipit, olim undecimus in serie mensium erat ultimumque locum Februarius obtinebat. Menses enim, qui Ianuarium praecedunt: Quintilis, Sextilis, September, October, November, December iam nomine suo satis

ostendunt non a Ianuario, sed Martio potius numerum eorum esse ineundum.

Anno urbis conditae DCCVIII., h. e. anno a. Chr. n. 46. C. Iulius Caesar calendarium per Sosigenem, virum matheseos studiis instructissimum curavit emendandum. Quo tempore mensis Quintilis in honorem Caesaris in Iulium est commutatus. Annus a Iulio ordinatum, sed postea negligentia conturbatum³ et confusum⁴ Octavianus Augustus rursus ad pristinam rationem⁵ redigit⁶ Sextilemque mensem e suo cognomine iussit nuncupari.

¹ pálya ² igazít vmihez ³ rendetlen ⁴ zavaros
⁵ rend ⁶ kiigazít.

Hic sistimus figuras mensium Ianuarii, Februarii et Martii ex manuscripto vetere Bibliothecae Caesariae Vindobonensis a Lambecio olim protractas,⁷ quibus calendarium antiquum fuit exornatum eisque adiicimus tetrasticha⁸ Ausonii Burdigalensis, clarissimi rhetoris et poëtae saeculi p. Chr. n. quarti.

Ausonii Burdigalensis de mensibus tetrasticha.

Ianuarus.

Hic Iani mensis sacer est: en aspice ut aris Tura micent, sumant ut pia tura Lares. Annorum saeculique caput, natalis honorum, Purpureos fastis⁹ qui numerat proceres.

Februarius.

At quem caeruleus nodo constringit amictus, Quique paludicolam prendere gaudet avem; Daedala¹⁰ quem iactu pluvio circumvenit Iris,¹⁰ Romuleo ritu Februa¹¹ mensis habet.

Martius.

Cinctum pelle lupae promptum¹² est cognoscere¹² mensem, Mars illi nomen: Mars dedit exuvias.¹³ Tempus ver, hoedus petulans¹⁴ et garrula¹⁵ hirundo Indicat et sinus lactis¹⁶ et herba virens.

Aprilis.

Contectam myrto Venerem veneratur Aprilis.¹⁷ Lumen turis habet, quo nitet alma Ceres. Cereus a dextra flammis diffundit odoras: Balsama nec desunt, queis¹⁸ redolet Paphie.¹⁸

Maius.

Cunctas veris opes et picta rosaria¹⁹ gemmis Liniger²⁰ in calathis,²¹ aspice, Maius habet. Mensis Atlantigenae dictus cognomine Maiae, Quem merito²² multum diligit Uranie.²²

Iunius.

Nudus membrâ dehinc solares²³ respicit horas²³ Iunius, ac Phoebum flectere monstrat iter. Idem maturas Cereris designat aristas; Floralesque fugas lilia fusa docent.

Iulius.

Ecce coloratos ostendit Iulius artus, Crines cui rutilos spicea²⁴serta ligant. Morus²⁵ sanguineos praebet gravidata²⁵ ramos,²⁶ Quae medio cancri²⁷ sidere laeta viret.

Augustus.

Fontanos²⁸ latices²⁸ et lucida²⁹ pocula vitro Cerne, ut demerso³⁰ torridus³¹ ore bibat. Aeterno regni signatus nomine mensis, Latona genitam quo perhibet³² Hecaten.

September.

Surgentes acinos³³ varios et praeseecat uvas September, sub quo mitia poma iacent. Captivam filo gaudens religasse lacertam,³⁴ Quae suspensa manu nobile ludit opus.

October.

Dat presum leporem, cumque ipso palmite³⁵ foetus³⁶ October, pingues dat tibi ruris aves. Iam bromios³⁷ spumare³⁸ lacus³⁹ et musta sonare Apparet; vino vas calet ecce novo.

November.

Carbaseo surgens post hunc indutus amictu Mensis, ab antiquis sacra deamque colit; A quo vix avidus sistro⁴⁰ compescitur⁴¹ anser, Devotusque⁴² satis ubera fert humeris.

7 kiad 8 négysoros vers 9 t. i. «Fasti Capitolini, v. Consulares»: a főbb tisztviselők névjegyz ke 10 Iris a szívárvány istennő e, az istenek hírnöke. Daedala: színekben pompázó 11 e hónapban ülték meg a rómaiak a tisztító és engesztelő ünnepeket (Februa) 12 könnyű felismerni. A nőstény farkast a rómaiak Mars szent állataként tisztelték, mert Romulust és Remust, Mars isten fiait tejével táplálta 13 hadi sákmány 14 pajkos 15 fecsgő, csacsogó 16 tejesköcsög 17 Aprilist férfialakban ábrázolták kezében crotalummal, kézi keleppel 18 queis a. m. quibus, Paphie = Venus; szobrát balsamummal illatosították 19 rózsa 20 vászonba öltözött 21 kosár 22 méltán szereti e hónapot Urania, mert ennek idusán született Mercurius 23 Iunius a napórara (horologium solare) néz. Ezzel jelzi, hogy júniusban van a nap nyári fordulója 24 kalázos 25 szederfa; gravidata = megrakva 26 szeder 27 rákcsillagzat 28 forrásvíz 29 tündöklő, ragyogó 30 lesüllyeszt, leszorít 31 eltikkadt 32 nevez 33 szőlőszem 34 gyík 35 szőlőág, szőlőhajtás 36 termés 37 lármás; Bacchus mellékneve 38 habzik 39 kád (a kisajtott bor részére) 40 csörgő (Isis istennő tisztelésére) 41 megzaboláz 42 ájtatosan.

December.

Annua sulcatae⁴⁴ coniecta et semina terrae
Pascit hiems, pluvio de Iove cuncta ma-
dent.

Aurea nunc revocat Saturni festa December;
Nunc tibi cum domino ludere verna⁴⁵ licet.

⁴⁴ barázdás ⁴⁵ rabszolga.

**Conscientia¹ pessumdat, prudentia
salvat.**

Rex ditissimus olim pretiosissimum anul-
um amiserat. Quem cum sedulo quaeritan-
tes nusquam repperissent, rex per praecones
evulgavit magnum illi fore praemium, qui
anulum invenisset. Simplex ruricola, Cal-
lidius nomine, re audita, ne legendi quidem
neque scribendi peritus, sua tamen pingui
Minerva² fretus, praemium sibi merere aggre-
ditur. Itaque sub bracchio ingentem librum
trahens coramque rege assistens: Quam-
vis — inquit — vestitu te impari indutus sim,
tamen astrologum me esse profiteor, et brevi
tuum illum anellum investigare animum
induxi. Cui rex ut vili colono diffisus re-
spondit: Si inveneris, marsupium³ auro con-
fertum habebis; sin minus reppereris, laqueo
te suspendam, quod nolo quemquam me
ludificare.⁴ Quo dicto Callidium in cubiculo
quodam palatii habitare iussit, ubi suum hic
librum diurna nocturnaue manuolvebat.

Apparitores magni eum aestimantes qui-
buscumque possent officiis summaque cum
industria prosequerentur nec umquam aliter
atque «amplissime astrologe» adpellarunt.
Callidius autem pensabat hosce servos certo
certius, ubi anulus lateret, novisse nec uti-
que tam comiter caput demitterent, nisi
propterea quod se timerent. Contigit ut ab
uxore sua visitaretur. Quam iussit sub lecto
delitescere⁵ et quando servus intraret dicere
«Unus»; altero ingrediente «Duo» tertio
«Tres». Dicto parebat uxor. Et illi quidem

cum vocem occultam perceperunt, sine du-
bio se ipsos denotari atque ope phanta-
smatis⁶ crimen detectum existimabant. Re
vera quippe anulum furati erant.

Hinc terrore percussi tres simul ad astro-
logum venerunt tremula voce supplicatum:
«Amplissime et clementissime astrologe!
Quoniam investigasti nos esse furti auctores:
ne, quaesumus, regi nos denuntiaris,⁷ alio-
quin perimus; ecce pauperculos nos: pae-
nitet nos admissi; commiserere nostrae con-
ditionis!»

Callidius indagine⁸ captis⁸ respondit: Vo-
bis nihil mali facessam. Verum obsequi-
mini consiliis meis! Facite ut certus gallus
gallinaceus quem forte novistis, anulum de-
glutiat.⁹ De ceteris mihi curam demandate!¹⁰

Servi obtemperarunt. Callidius autem ad
regem adiit dixitque: «Rex, in aeternum
vive! Scito me post multa in libro studia,
ubi lateret, anulum indagasse;¹¹ in stomacho
galli quem scio, latet.

Occiditur gallus, reperitur anellus, agri-
cola suo praemio donatur et publicis lau-
dibus honoratur.

J. H. Salisb.

¹ sc. mala ² mesterkéletlen együgyűségében biza-
kodva ³ erszény ⁴ orromnál fogva vezet ⁵ elbűvél
⁶ túleményesség ⁷ feljelent ⁸ törbe esett ⁹ lenyel
¹⁰ a többit bízzátok rám! ¹¹ kinyomoz.

**Peregrinationes et rusticationes
Austriacae. (2.)**

Scriptit Carolus Ács.

Kufstein est oppidum amoenum undique
praeruptis et in acutum¹ fastigatis¹ lateque
candentibus rupibus montium, qui vocantur
Wilder Kaiser, atque saltibus viridantibus
redimitum.² Per medium oppidum Oenus
latissimus celeriter fluit. Kufstein quam-
vis aedificiorum vetustate conspicuum,³
propter commercii⁴ et loci⁴ celebritatem⁴
tamen aliquid recentis⁵ et vegeti⁶ habet.
Medio in oppido assurgit mons; in summo
monte sita est arx inclita Geroldseck nobis
Hungaris tristis atque infamis, in cuius
carceribus tam multi Hungari inclusi ta-
buerint.⁷ In arcis conclavibus sunt ad

¹ hegyes csúcsban végződő ² övezve ³ feltűnő
⁴ élénk forgalom ⁵ modern ⁶ eleven ⁷ sorvad.

visendum expositae res vetustae, vestitus popularis varia et versicolora genera,⁸ metalla, bestiarum⁹ et avium cadavera tomento

Kufstein

efferta,⁹ multae et variae supellectiles et instrumenta humani¹⁰ generis, quod ante hominum memoriam¹⁰ erat. Quae cum omnia delectationis pleni consideravisset, per multas scalas tandem in arcis turrim, in qua olim carceres inaedificati erant, enisumus.¹¹ Est autem haec turris rotunda ac camerata,¹² in carcerarias cellas divisa. Custos arcis, qui nobis spectantibus monstrator¹³ adesset, cum unasquasque res ordine demonstrasset et explicasset, quaerenti mihi, qua in cella inclusus fuisset nostras Franciscus Kazinczy, se id nescire ait, at ostendit nobis in una cellarum depictam cuiusdam latronis promissa¹⁴ caesarie¹⁴ atque longa¹⁵ et spissa superioris labri barba praediti¹⁵ imaginem, quam Alexandri Rózsa, celeberrimi Hungarici latronis esse dixit. Recte an perperam¹⁶ nec affirmare, nec negare ausim, quippe qui latronum vitas et res gestas ut ingenue¹⁷ fatear, nullus¹⁸ norim. In arce inaedificata est immanis¹⁹ organi machina¹⁹ ingentibus fistulis,²⁰ cuius soni ex multis milibus passuum exaudiantur. Ex turris minis²¹ longissime prospectando cum vallis amoenitate saturati²² essemus, altero die iter perrecturi ex oppido Kufstein discessimus. Tum ut erat in nostrorum²³ itinerum²³ ratione²³ constitutum, a Kufstein via ferrata per Jenbach vehiculo vapore moto Mayrhofen, celeberrimum in valle Zilleri oppidum invecti sumus. Vallis a Jenbach intransitibus est porrecta²⁴ in latitu-

dinem,²⁴ sed eo magis in artum²⁵ cogitur,²⁵ quo magis [introrsus] flectitur iter, ita ut Mayrhofen in angustiarum²⁶ plana²⁶ convalle²⁶ extendatur.

Mayrhofen est oppidulum bellum ac suave aspectu, villis lepidissimis consitum aestivae rusticationi aptissimum, quod frequentia aestivantium et montivagorum scatet. Ex Mayrhofiana enim convalle complures viae multifariam²⁷ per fauces angustiarum usque ad Alpinorum montium cacumina nivosa ducunt. Faucium tres, quae vernacolorum²⁸ lingua Gründe appellantur, quae sunt Zillergrund, Zemgrund, Stillupklamm, eximia amoenitate alliciunt peregrinantes.

Tempore matutino forte cum Stillupenses cataractas visendi causa adiremus, uxor et filius aliquantum viae me comitantes arduum collis confragosi²⁹ et salebrosi³⁰ anhelii et fessi eluctari³¹ nequibant; desperantes deni-

Mayrhofen.

que de ascensu clivi ad cataractas ducentis domum reverterunt.

⁸ színes ⁹ kitömött madarak és állatok ¹⁰ prehisztorikus kor ¹¹ felmásztunk ¹² bolthajtásos ¹³ magyarázó ¹⁴ hosszú üstök ¹⁵ hosszú és torzonborz bajuszú ¹⁶ helytelenül ¹⁷ őszintén ¹⁸ teljességgel nem ¹⁹ óriási orgona ²⁰ síp ²¹ bástyárom ²² betelik ²³ útiter ²⁴ kiszélesedik ²⁵ összeszorul ²⁶ sík völgykatlan ²⁷ sokfelé ²⁸ ott lakó ²⁹ köves ³⁰ hepehupás ³¹ felvergődni.

Venter praecepta non audit. Poscit, adpellat.¹ Non est tamen molestus² creditor: parvo dimittitur, si modo das illi, quod debes, non quod potes.

¹ sürget ² türhetetlen.

EXEMPLA CLARORUM VIRORUM

Epaminondas, Thebanorum imperator, apud Mantineam instructa acie audacius hostibus instabat. Cum eum Lacedaemonii cognovissent, universi in eum impetum fecerunt et unus ex iis hasta eminus percussit. Epaminondas moriens in castra delatus est. Cum ad se rediisset, quaesivit: «Salvusne est clipeus?» Cum sui salvum esse respondissent, interrogavit: »Suntne fusi hostes?» Cum fusos esse audivisset: «Bene — inquit — res se habet et satis vixi». Tum hastam, qua tranfixus erat, evelli iussit et multo sanguine profuso laetus mortuus est.

Diodorus Siculus.

*

Cynegyros, miles Atheniensis, in pugna Marathonia fortissime dimicavit. Cum hostes ad naves fugissent, ipse onustam navem dextra manu tenuit; cum dextra amputata esset, navem sinistra comprehendit. Cum eam quoque amisisset, postremo morsu navem detinuit.

Iustinus.

Francisci Mező dr. relatio rerum in conventu extraordinario Olympicae Hungarorum Societatis anno 1932 a. d. VII. Kal. Oct. actarum.

In Latinum convertit Carolus Ács.

Media superioris anni hieme atque nuper mensibus Iulio et Augusto, tu princeps¹ conventus,¹ vir excellentissime vosque, qui in hoc conventu adestis viri amplissimi, cum simultates,² quae inter nationes intercessissent, per orbem terrarum desivissent exerceri depositaque essent arma, quibus in rerum³ publicarum³ administratione³ rationibus⁴ et commerciis⁵ dimicaretur, omnium oculi ad solum totius orbis locum, ubi pacificis⁶ armis certaretur, ad ludos Olympicos

conversi sunt. Cuncti homines anxii expectabant quid novi radiophonus et telegraphum nuntiarent. Nimirum omnes nationes popularium⁷ victoriam sitiebant, quamquam alienigenarum merita et virtutes comprobabant celebrabantque. Adversariorum quoque merita et virtutes libenter et facile aestimare ea demum est certaminum Olympicorum vera⁸ vis⁸ et ratio,⁸ qua admirantium plausus et hymnorum corda sursum rapientium cantus in symphoniam magnificam congruunt.⁹ Olympia hiberna tertium celebrata, quae ludos Olympicos nostra aetate decimum commissos¹⁰ tanquam exordium¹¹ antecesserant, insperatam Hungarico nomini peperere gloriam, sex enim primi, quinque secundi, sex tertii loci omnium populorum admirationem excitaverunt. His nostratium luculentissimis¹² facinoribus¹³ septimum in victrici certamine locum obtinimus. Nostrates vero ad certamen missi pulcherrima documenta ediderunt cum roboris et dexteritatis¹⁴ Hungaricae et certandi studii, tum in nobilissimis certaminis artibus. Georgius Piller et domi et maioribus Europaeis victoriis clarissimis deinceps adeptis virorum Fuchs Pósta et Edmundi Terstyánszky dignissimus existit successor. Andreas vero Kabos tertio suo loco nostram in arte¹⁵ gladii¹⁵ auctoritatem auxit. Caterva¹⁶ virorum Glykais, Kabos, Ernesti Nagy, Petschauer, Piller gladio¹⁷ batuentium¹⁷ gladium, qui iam inde ab anno 1908 in certaminibus Olympicis splendidissime fulget, illaesum reportaverunt. Laetabilem nobis successum adtulit in arte¹⁸ pugionis¹⁸ Erna Bogen, quae loco suo tertio prima feminarum ad certamen admissa est. Stephanus Pelle, iuvenis ille clarissimus, duobus primis et duobus secundis locis inter omnes nationes in arte¹⁹ gymnica¹⁹ Hungaris primum locum asseruit.²⁰ Post Antonium Kocsis Stephanus Énekes pugnum²¹ Hungaricum durum et ferreum esse documentum dedit. Pugiles²² nostri

1 a gyűlés elnöke 2 ellentétek 3 politika 4 pénzügyek 5 kereskedelem 6 békés 7 földiek 8 igazi értelmé, gondolata 9 olvadnak össze 10 rendezett 11 nyitány 12 fényes 13 tettel, példával 14 ügyesség 15 kardvívás 16 csapat 17 kardvívó 18 törvívás 19 torna 20 odaitél 21 ököl 22 ökölvívó.

Kárpáti, Zombori et Tunyogi cum esset re²³ iniquissima²³ certandum, tamen pugilatus²⁴ Hungarici famam et auctoritatem pro virili parte tutabantur. Hydrosphaeristae²⁵ nostri Barta, Bródy, Halasy, Homonnay, Ivády, Keserü I. et II., Német, Sárkány et Vértessy gradatim assurgentes haud dubium fecerunt, quin toto terrarum orbe lusores primi et unici exstiterint. Constat vero Graecorum veterum temporibus ex corporis²⁶ cultu²⁶ et exercitatione²⁶ etiam litteras maximos percipisse fructus. Huius autem duplicis et mutui cultus artium et litterarum admonet nos eximia laus, quam Miltiades Manno in certamine²⁷ artium²⁷ et litterarum²⁷ consecutus est. Quamquam in arte²⁸ collineandi²⁸ ut saepe fata Hungarorum tulerunt, in ipso aditu palma nobis erepta est. Ut vero fatis, sic etiam hominum animis innato vitio id est nimio patriae amore in malam²⁹ partem²⁹ detorto²⁹ palma eripi potest.

Rotter-Szollás par artificum³⁰ glaciem³⁰ solea³⁰ ferrata³⁰ persultandi³⁰ aequorum arbitrorum sententia dignissimus fuerit corona in certamine³¹ parium³¹, tamen ei locus tertius attributus est. Quae cum ita sint, illam per³² puncta³² eligendi³² rationem³² ex Olympiis funditus tollendam censeo, nisi Olympia extincta velimus. Atque si arbitrorum sententiae aequae et iustae fuissent, Pelle quoque quattuor victoriis potitus esset. Etiam nostri natatores (Bárány, Szabados, Székely) per quater ducena metra nantes seriem victoriarum in arte nandi adeptarum auxere. Corona victricis etiam nostra Societas, quae anno vicesimo quinto, postquam condita est, primum victoriam Olympicam nacta nobilitata est.

In Graeciae sole³³ nitentibus³³ terris olim, dilectissimi sodales et novissimi socii, victores Olympici in finibus soli natalis a lectissimis³⁴ viris³⁴ excepti³⁴ curru quattuor equis iuncto in urbem non porta, sed moenibus destructis invehebantur. Qua re Graeci significabant urbem, quae Olympionicas³⁵ haberet, muris non egere. Verum nos cum nostris temporibus urbes iam non habeant muros, quos aperiant, aperimus vobis, carissimi sodales, nostra corda, quem honorem vos speramus non minoris facturos,

quo Graeci antiqui suos victores ornassent. Curribus vaporem motis floribus redimitis vecti floribus conspergebamini, coronis donabamini et nonnullae laudes vos manebunt.

Hungarorum corda velut Memnonis saxae effigies solis³⁶ ictu³⁶ resonant. Gratias agimus vobis, quod patriam meliore sorte dignam exhilarastis, quodque Hungarorum moerentium tacita ora ad sonandum³⁷ excitastis.³⁷

Me vos a magistratibus, sodalibus, proximis et amicis singulari studio et amore amari cernentem subit immortalis nostri poetae illud

«Omnis gens, quae clara virorum facta honestet, Digna est perpetuo quae floreat vigeatque.»

²³kedvezőtlen helyzetben ²⁴ökölvívás ²⁵vízipóló-játékos ²⁶testi kultúr ²⁷irodalmi és művészeti verseny ²⁸céllövészet ²⁹rosszul értelmezett ³⁰műkorcsolyázó ³¹páros verseny ³²pontozási rendszer ³³napsütéses ³⁴díszkioldottságtól fogadva ³⁵olympiai győző, bajnok ³⁶a nap sugaraira ³⁷megzendítették.

Oppidum sepultum. (5)

Scripsit: Győző Morvay dr.

In Latinum convertit: Valentinus Fehér.

7. Decius in thermis¹ se lavat.

Exinde cottidie viserunt oppidum. Quodam die cum Pansa, cui in foro occurrerant, in thermas ierunt.

Saepe iam legimus, quam voluptaria² fuisset Romanis lavatio.³ Ne piscis quidem magis aquā fruitur, quam Romani fruebantur. Nonnunquam septies in die se lavabant. Nonnulli nobiles adolescentes non solum omnem diem, sed quandoque maiorem etiam noctis partem illic consumpserunt.⁴ In unaquaque domo balneum⁵ aedificatum est, sed fuerunt etiam publicae⁶ balneae. Romae octingentae quinquaginta sex balneae publicae fuerunt: ingentes balneae publicae, quae ex Agrippae temporibus maximo splendore aedificatae erant, thermae appellatae sunt. In his thermis erant conclave sermonibus destinatum,⁷ bibliotheca, palaestra,⁸ harena,⁹ ubi gladiatores certabant, theatrum in quo mimi ludebant. Hic locus etiam oblectationibus¹⁰ aptus fuit, ubi Romani pr-

¹ meleg fürdő ² élvezetes ³ fürdés ⁴ eltölt ⁵ kisebb fürdő ⁶ nyilvános, köz- ⁷ társalgóterem ⁸ bir- kózóhelyiség ⁹ porond ¹⁰ mulatság.

denter non solum corpora, sed etiam animos recrearunt.¹¹ Thermas et pauperes et divites visere potuerunt, quia pro introitu quadrans¹² solvebatur. In maioribus oppidis etiam gratis lavabatur.

Postquam Decius eiusque socii in domo Pansae pranderunt,¹³ in balneas publicas, quae erant post templum Iovis, ierunt.

Ut intrarunt, multi iam in vestibulo comabant; nonnulli saepius constiterunt¹⁴ ad sermones conferendos, alii tum ipsum venerunt. E vestibulo in apodyterium¹⁵ ingrediuntur. Is est amplus locus, unde sex foribus in diversa cubicula intratur. Ut ingressi sunt, servus vestes et calceos exiit. Alius, qui capsarius¹⁶ dicebatur, res pretiosas: anulos, torques,¹⁷ pecuniam in capsam¹⁸ condit. Vestes exutae a clavis¹⁹ suspenduntur.

Homines nudi in scamnis²⁰ apud parietes lapideis residunt, ut corpora ad lavandum praeparent. Decius e scamno contemplatur opera tecti caelata, in quo amphorae, lyrae grypesque²¹ insculptae sunt, in iis lucerna pendebat, ut nocte vel crepusculo²² hominibus luceret. Parietes erant lūteo²³ colore picti. In parietibus, qui erant praeter fenestras, crustae²⁴ Oceani, dei maris, Tritonum, delphinorum videbantur. Pavimentum albis in nigro margine²⁵ lithostrotis²⁶ stratum erat.

Apud apoditerium erat elaeothesium;²⁷ in alio cubiculo fornicato lucernae servabantur.

Decius eiusque socii ex apodyterio in frigidarium²⁸ ingrediuntur, in quo est natatio, id est piscina natantium. In quattuor cubiculi lateribus sunt hemicycliae²⁹ scholae,³⁰ quo homines quiescentes se recipiunt. Piscina est hominis altitudine; in ea aqua purissima. In lateribus piscinae circa sunt scamna lapidea, ut lavantes descendere vel considerare possint. Fornicatio³¹ loci est caerulea, in parietibus virides herbae pictae sunt.

Cum Decius eiusque socii frigida aqua satis membra refecissent, per apodyterium in tepidarium³² eunt. Hic est locus splendidissimus atque maximus. Pavimentum albis in nigro margine lithostrotis marmoreis stratum est. In tecto albae crustae videntur, quae Ganymedem ab aquila raptum, Apollinem admissā³³ grype vectum,³³ Amorem sagittae effultum³⁴ repraesentant. Fornicatio ab Atlantibus et telamonibus³⁵ ex lapide

sculptis sustinetur. Lux diurna per magnam fenestram penetrat.

In cubiculo calor est tepidus. Aër furnis³⁶ mobilibus³⁷ aut hypocausti³⁸ calefit.³⁹ Tria ibi scamna sunt.

— Quod est scamnum istud? — interrogat Decius scamnum forniosissimum ostendens.

— Hoc scamnum — ait Pansa — M. Nigidius Vaccula fieri iussit. Pedes, uti vides, lapidei sunt pedibus bovillis⁴⁰ similes, in latere crusta bovis videtur.

— Sane — respondet Decius — et ideo est inscriptum: M. Nigidius Vaccula P. S. (pecuniā suā).

— Ita est, M. Nigidius vaccula⁴¹ pecuniā suā fecit.

— Haec sane ludicra⁴² res est! — ridet Decius.

Qui non ibant in frigidarium, statim huc veniebant vestiti atque ibi vestes exuebant. Vestibus depositis aëre calidi nidoris⁴³ pleno fruebantur.

E tepidario in caldarium⁴⁴ eunt. In medio cubiculo sunt alveus aquae calidae plenus et sudatorium.⁴⁵ Ambitus⁴⁶ alvei e pavimento exstat, ut homines, dum incalescant,⁴⁷ insidere possint. Calefacti in aquam calidam se immergunt.

Est in cubiculo schola in eaque labrum,⁴⁸ in quod per tubos⁴⁹ aqua frigida fluit. Qui e caldario venit, ibi caput lavat, ut se paulum refrigeret.⁵⁰

Postquam Decius eiusque socii se laverunt, redeunt in apodyterium, ubi rursus a servis curantur. Balneator⁵¹ corpora strigili⁵² radens⁵³ sudore,⁵⁴ oleo, unguento purgat. Alter ungues purgat et secat, tertius vellit e corpore pilos⁵⁵ supervacaneos,⁵⁶ quartus summis viribus corpus perfricat.⁵⁷ His peractis oleo fragrantī⁵⁸ perfunduntur et unguento fragrantī perunguntur. Olea et unguenta in ampullis oleariis,⁵⁹ scaphiis,⁶⁰ vase unguentario servantur.

11 felüdít 12 két fillér 13 tízórazik 14 megáll
15 vetkőző 16 szekrényörző 17 nyaklánc 18 szekrény 19 szeg 20 pad 21 griffmadár 22 alkonyatkor
23 sárga 24 dombormű 25 keret 26 mozaik 27 kenőszoba 28 hűtőszoba 29 félköralakú 30 fülke 31 boltózat 32 langyos fürdő 33 nyargaló 34 támaszkodó
35 férfi alakú oszlopok 36 kemence 37 m zgó 38 alulfűtés 39 melegszik 40 tehén- 41 tehénke 42 mulatóságos 43 gőz 44 gőzfürdő 45 izzasztó 46 kerület 47 felmelegszik 48 medence 49 cső 50 lehűt 51 fürdőszolga 52 vakaró, 53 vakar 54 izzadság 55 szőr 56 felesleges 57 megdögönyöz 58 illatos 59 olajosüveg 60 csónakalakú edény.

Post lituram⁶¹ et chrisma⁶² se intuentur in speculo, sintne iam satis mundi⁶³ et linteo⁶⁴ se tergent.

Tum demum e balneis discedunt.

In balneis homines praeter lavationem simul se oblectant: de fama, de rebus factis et fictis sermocinantur. Legebant acta⁶⁵ diurna, ⁶⁵ quae Romae scripta indeque in oppida dimittebantur. Inde cognoscebatur, quid esset novi in familia Caesaris, quis altio rem gradum⁶⁶ assecutus, quis mortuus nobilium, quae in locis imperii remotissimis⁶⁷ accidissent, ubi bella gererentur, quales domus Romae exstruerentur, quae mira evenirent, cetera eiusdem generis.⁶⁸

⁶¹ kenés ⁶² olajozás ⁶³ tiszta ⁶⁴ törülköző ⁶⁵ napilapok ⁶⁶ rang ⁶⁷ távoli ⁶⁸ és a többi.

Iocosa.

Pater filiolo a dulciario¹ decem libra mellita, quibus pro ornamento multiplicatio numerorum erat impressa, quo facilius scilicet pueruli bene calculum² ponere³ possent, emit. Puer libra mellita ibidem in taberna comedit.

«Iam vero, mi fili», dicit pater filiolo, «tute posthac dicere non poteris, minus esse te imbutum³ numerorum notitia, qui tot numeros tam brevi hic consumpseris!»

*

Quidam pingendi⁴ artifex⁴ ad senectutem venit seram prius, quam artis suae emolumentis⁵ bene frui potuisset. Tanta aetatis hominem cum emptores picturas eius admodum magno pretio⁶ distracturi⁷ visitarent frequenter, ille: «sero venitis», ait, «qui carnem mihi tunc demum largimini,⁸ cum dentibus firmis carens talibus offulis,⁹ nimore olim a me appetitis delectari iam non queo».

¹ mézeskalácsos ² számol ³ megtölt ⁴ festőművész ⁵ előny, haszon ⁶ meglehetősen nagy áron ⁷ szétkapkodni ⁸ bőven ad ⁹ falat.

AENIGMATA.

I.

(Ad saltum equulei.)

	cun	que	ni	an	pi	sus	
for	Re	da	se	at	mi	gu	en
do	tra	to	bus	ve	a	sa	mo
ven	tis	dem	gi	um	pa	ter	stis
con	tur	hes	ap	i	la	ni	re

II.

—ater, —ego, —perio, —us, —mo, —am, —ora, —moveo, —ncus, —erus.

Hae litterae singulis litteris antepositis suppleantur; primae litterae nomen clarissimi cuiusdam Titani efficiant.

III.

Litterae, quae desiderantur, ita expleantur, ut nomen cuiusdam insulae reddant.

	O	L
V		S
N	A	
T		T
	U	S

Solutiones aenigmatum numeri IV.

I. 1. Sal, 2. pilum, 3. Silarus, 4. Palatinus, 5. luridus, 6. munus, 7. sus. — II. «Vivitur parvo bene, cui paternum splendet in mensa tenui salinum» — III. «Pallida Mors aequo pulsat pede pauperum tabernas regumque turres.» — IV. $10+30+15+45=100$. — V. Anulus cum gemma.

Aenigmata recte dissolverunt: *Magdalena Fajcsék, Margarita Gesmay, Mathias Gombos, Rud. Kancz, Zolt. Kancz, Marianna Renner, Georgia Szilvássy, Iulius Vattamány.* Praemium Margaritae Gesmay sorte obvenit.

Moderator ephemeridis EUGENIUS FRAY DR.

Budapest, I., Verpeléti-út 22.,

ad quem epistolae et manuscripta mittantur.
Administratio ibidem.

Sumptibus Societatis Magistrorum Intermedi-scholarium Catholicorum. — A Katholikus Középiskolai Tanáregyesület költségén.

(Praeses: STEPHANUS ACSAY DR., elnök.)